CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Adresat/Adresaci dokumentu:	Egzaminatorzy egzaminu maturalnego z geografii
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Geografia**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Forma/Formy arkusza:	MGE-R1_1P-203
Termin egzaminu:	Termin dodatkowy – lipiec 2020 r.
Wersja:	2
Data publikacji dokumentu:	17 lipca 2020 r.
Zastrzeżenia:	Materiał wyłącznie do użytku wewnętrznego przez uprawnione osoby.

Egzaminatorze!

- Oceniaj prace zdających uczciwie i z zaangażowaniem.
- **Stosuj przyjęte zasady oceniania w sposób obiektywny**. Pamiętaj, że każda merytorycznie poprawna odpowiedź, spełniająca warunki określone w poleceniu, musi zostać pozytywnie oceniona, nawet jeżeli nie została przewidziana w przykładowych odpowiedziach w zasadach oceniania.
- Konsultuj niejednoznaczne rozwiązania zadań z innymi egzaminatorami lub przewodniczącym zespołu egzaminatorów. W przypadku niemożności osiągnięcia wspólnego stanowiska, rozstrzygajcie na korzyść zdającego.
- Przyznając punkty, nie kieruj się emocjami.
- Informuj przewodniczącego o wszystkich nieprawidłowościach zaistniałych w trakcie oceniania, w tym podejrzeniach o niesamodzielność w pisaniu pracy.

Zadanie 1.1. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. F
2. P
3. F

Zadanie 1.2. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
48°N

Zadanie 2. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
A, C, D

Zadanie 3.1. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za poprawne wyjaśnienie powstawania frontu z uwzględnieniem cyrkulacji mas powietrza.
1 p. – za poprawną przyczynę.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
- Front atmosferyczny powstaje, gdyż jest to strefa kontaktu mas powietrza różniących się pod względem fizycznym napływających z wyżu na biegunie i z wyżu na zwrotniku.
- Od północnego wschodu (NE) napływa zimne powietrze arktyczne, a od południowego zachodu (SW) cieplejsze, polarne i na granicy tych mas powietrza tworzy się front.

Przykład odpowiedzi niepełnej (za 1 p.): Jest to strefa kontaktu mas o różnych właściwościach.

Zadanie 3.2. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. F
2. F
3. F

Zadanie 3.3. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za uwzględnienie w odpowiedzi wysokiego ciśnienia na biegunach jako przyczyny oraz siły Coriolisa odchylającej kierunek wiatrów.
1 p. – za uwzględnienie w odpowiedzi wysokiego ciśnienia na biegunach jako przyczyny **lub** siły Coriolisa odchylającej kierunek wiatrów.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Na biegunach występują stałe układy wysokiego ciśnienia. Od wyżów biegunowych wieją w kierunku niższych szerokości geograficznych wiatry, które są odchylane przez siłę Coriolisa (w strefie okołobiegunowej ma ona największą wartość). Tworzy się okołobiegunowy układ wiatrów północno-wschodnich.
Uznawana jest odpowiedź uwzględniająca prawoskrętność ruchu mas powietrza na półkuli północnej i lewoskrętność na półkuli południowej – bez odwołania się do nazwy – siła Coriolisa.

Zadanie 4.1. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Zmiana położenia strefy zbieżności pasatów jest konsekwencją zmiany miejsca zenitalnego położenia Słońca w ciągu roku.

Zadanie 4.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

dużego
zachód
termicznego lata

Zadanie 5. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za poprawną ocenę warunków klimatycznych i geomorfologicznych wraz z poprawnym uzasadnieniem.
1 p. – za poprawną ocenę warunków klimatycznych lub geomorfologicznych wraz z poprawnym uzasadnieniem.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Warunki klimatyczne:
Niesprzyjające, ponieważ pasmo górskie znajduje się poniżej granicy wiecznego śniegu (wysokość, na której ablacja jest większa niż akumulacja).
Warunki geomorfologiczne:
Sprzyjające, ponieważ w górach występują zagłębienia w których mógłby gromadzić się śnieg.

Zadanie 6.1. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. F
2. P
3. P

Zadanie 6.2. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za wybór poprawnego numeru fotografii i poprawne uzasadnienie.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
Fotografia nr 2
Uzasadnienie, np.:
- Na fotografii nr 2 przedstawiono granit – skałę magmową jawnokrystaliczna. Minerały mogą wykształcić się w widoczne kryształy tylko gdy magma zalegająca głęboko pod powierzchnią ziemi zastyga powoli.
- Granit ma wykształcone duże widoczne kryształy (budowa jawnokrystaliczna), które powstają w wyniku powolnej krystalizacji magmy w wielkich intruzjach znajdujących się na dużych głębokościach.

Zadanie 7. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
Warszawa ma następujące cechy klimatu świadczące o większym kontynentalizmie:
- chłodniejsza zima (niższe temperatury powietrza)
- cieplejsze lato
- większa roczna amplituda temperatury powietrza
- większa różnica między sumą opadów w okresie lata w porównaniu z sumą opadów zimowych
- w Warszawie są wyższe opady latem, a niższe zimą
- suma opadów w Warszawie jest niższa niż w Świnoujściu.

Zadanie 8. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
D

Zadanie 9. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. P
2. F
3. F

Zadanie 10. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Dolina ma płaskie, szerokie dno.
- Zbocza doliny, przy których płynie rzeka są bardziej strome (podcinane na skutek erozji bocznej).
- Strome zbocza doliny są zalesione.
- Dolina jest kręta (rzeka tworzy meandry).
- Dolina ma przebieg zbliżony do równoleżnikowego.
- Zbocza doliny są poprzecinane mniejszymi dolinami strumieni wpływających do Popradu.
- Dolina jest wylesiona.
- Dolina jest asymetryczna.

Zadanie 11. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
Jaworzyna Krynicka 1114
Łysówka 617
Nowińska Góra 710

Zadanie 12. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. Milik
2. Jastrzębik

Zadanie 13. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
$90^{o} – 49^{o}21′30″ = 40^{o}38′30″$

Zadanie 14. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za podanie czterech poprawnych argumentów uwzględniających zagospodarowanie i warunki środowiska przyrodniczego.
1 p. – za podanie trzech poprawnych argumentów uwzględniających zagospodarowanie i warunki środowiska przyrodniczego.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
Ze względu na zagospodarowanie:
– rozbudowana baza noclegowa (domy wczasowe, hotel, obiekty agroturystyczne, pola namiotowe, ośrodki wypoczynkowe)
– sanatoria
– pijalnie wód mineralnych
– obiekty sportowo-rekreacyjne (basen, park zdrojowy)
– obiekty zabytkowe (cerkiew, kościół, ruiny zamku)
– dostępność komunikacyjna (połączenie kolejowe i drogowe)
Ze względu na warunki środowiska przyrodniczego:
– występowanie wód mineralnych
– duże obszary leśne
– występowanie mofet
– malownicza dolina Popradu
– urozmaicona rzeźba terenu

Zadanie 15. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za uzupełnione poprawnie dwa wiersze.
1 p. – za poprawnie uzupełniony jeden wiersz.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź
piętro reglowe – lasy bukowo-jodłowe
piętro halne – połoniny

Zadanie 16. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
F-E-A-B

Zadanie 17. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
tundra

Zadanie 18. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
D

Zadanie 19. (0–1)

1 p. – za poprawne wyjaśnienie przyczyny różnic w amplitudzie.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
Amplituda pływów zależy od grawitacji Księżyca i Słońca. Różnice w wartości amplitudy wynikają z wzajemnego ułożenia Ziemi, Księżyca i Słońca. Największe amplitudy pływów występują w czasie pełni i nowiu, gdy siły przyciągania Księżyca i Słońca sumują się, zaś najniższe – w czasie I i III kwadry Księżyca, gdy siły przyciągania tych dwóch ciał niebieskich się równoważą.

Zadanie 20. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za dwie poprawne przyczyny oraz dwa poprawne wyjaśnienia.
1 p – za dwie poprawne przyczyny.
albo
1 p. – za jedną poprawną przyczynę z poprawnym wyjaśnieniem.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Wybrzeże 1.
Przyczyna:
– Obecność różnych prądów morskich.
Wyjaśnienie:
– Na wschód od Japonii zbiegają się dwa różne prądy o innym zasoleniu i różnej temperaturze powierzchniowych wód oceanicznych, co stwarza dogodne warunki do występowania wielu gatunków ryb.

Wybrzeże 2.
Przyczyna:
– Upwelling.
– Zimny prąd morski (Peruwiański, Humboldta).
Wyjaśnienie:
– Upwelling powoduje wynoszenie zimnych dotlenionych i zasobnych w związki mineralne wód głębinowych, co sprzyja rozwojowi planktonu.

– Zimny prąd morski niesie dobrze dotlenione wody (jest zasobny w sole mineralne) sprzyjające rozwojowi planktonu.

Zadanie 21. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. F
2. P
3. P

Zadanie 22.1. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za podanie poprawnego podobieństwa i różnicy.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
Podobieństwo:
Na obu obszarach dominują zbiorowiska leśne.
Różnica:
- Na obszarze A występuje las liściasty, a na obszarze B las iglasty.
- Na obszarze A występuje wilgotny las równikowy, a na obszarze B tajga.
- Las występujący na obszarze A jest bardziej zróżnicowany gatunkowo niż las na obszarze B.
Nie uznaje się odpowiedzi odnoszących się wyłącznie do porównania powierzchni formacji roślinnych.

Zadanie 22.2. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
1. kukurydza
2. ziemniak
3. soja
4. trzcina cukrowa

Zadanie 23. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
A. Chiny B. Stany Zjednoczone (USA)

Zadanie 24. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

A. śląskie
B. lubuskie
C. warmińsko-mazurskie

Zadanie 25. (0–1)

1 p. – za podanie poprawnego wyjaśnienia.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Gospodarstwa o małej powierzchni charakteryzują się na ogół niską towarowością. W efekcie rolnicy uzyskują niskie dochody, które nie dają możliwości inwestowania na większą skalę np. w maszyny i nawozy.

Zadanie 26.1. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za podanie dwóch podobieństw i dwóch różnic.
1 p. – za podanie dwóch podobieństw albo dwóch różnic albo jednego podobieństwa i jednej różnicy.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Podobieństwa:
Zarówno w miastach jak i na wsi:
- największą część społeczeństwa stanowi ludność w wieku produkcyjnym.
- w starszych grupach wiekowych występuje przewaga liczebna kobiet w stosunku do liczby mężczyzn.

Różnice:
- W strukturze wiekowej ludności miejskiej są lepiej widoczne wyże i niże demograficzne.
- W miastach przewaga liczebna mężczyzn występuje jedynie w młodszych grupach wiekowych (do ok. 27 roku życia) w przeciwieństwie do obszarów wiejskich, w których przewaga ta utrzymuje się znacznie dłużej (do ok. 65 roku życia).

Zadanie 26.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

1.B, 2.D, 3.C

Zadanie 27.1. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za podanie nazw i numerów na mapie dwóch państw posługujących się alfabetem łacińskim oraz nazw i numerów na mapie dwóch państw posługujących się cyrylicą.
1 p. – za podanie nazw i numerów na mapie dwóch państw posługujących się alfabetem łacińskim albo nazw i numerów na mapie dwóch państw posługujących się cyrylicą.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Państwa posługujące się alfabetem łacińskim:
1 Litwa *lub* (*3 Rumunia*)
3 Rumunia *lub* (*1 Litwa*)
Państwa posługujące się cyrylicą:
2 Białoruś *lub* (*4 Bułgaria)*
4 Bułgaria *lub* (*2 Białoruś*)

Zadanie 27.2. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

prawosławne
3
ZSRR
2

Zadanie 28.1. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. **–** za poprawne uzupełnienie trzech wierszy.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

A. Nigeria
B. Indie
C. Japonia

Zadanie 28.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za sformułowanie dwóch problemów społeczno-ekonomicznych.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

W państwie A wystąpił bardzo wysoki przyrost naturalny przekraczający 25‰ (eksplozja demograficzna) co w przyszłości może wpłynąć na:
- wzrost bezrobocia
- nasilenie zjawiska bezdomności
- pogorszenie warunków mieszkaniowych ludności
- deficyt miejsc na uczelniach wyższych
- nasilenie zjawiska niedożywienia.

Zadanie 29. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za uzupełnienie trzech wierszy.
1 p. – za uzupełnienie dwóch wierszy.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
Od góry:
rudy miedzi, B
ropa naftowa, A
siarka, D

Zadanie 30. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za poprawne wskazanie dwóch regionów i dwa uzasadnienia.
1 p. – za poprawne wskazanie jednego regionu i uzasadnienie.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź
Bliski Wschód
Państwa tego regionu zasobne są w ropę naftową i gaz ziemny, dlatego najwięcej energii pozyskuje się z tych źródeł.

Azja Południowo-Wschodnia i Australia
W strukturze produkcji energii największy udział ma węgiel. Najwięcej energii z węgla produkują Chiny.

Zadanie 31.1. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Korzystanie ze wspólnej infrastruktury z racji bliskości zakładów przemysłowych.
- Bliskość chłonnych rynków zbytu z powodu koncentracji ludności i zakładów przemysłowych.
- Możliwość kooperacji z innymi zakładami przemysłowymi.
- Niższe koszty produkcji w wyniku korzystania ze wspólnej infrastruktury, bliższego położenia kontrahentów.
- Dostęp do zasobów siły roboczej z racji koncentracji ludności napływającej w poszukiwaniu miejsca pracy.

Zadanie 31.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Przeciążenie infrastruktury technicznej i szlaków transportowych np. wyłączenia prądu.
- Mniejsza wydolność transportu (korki w ruchu transportowym) z powodu intensywnego przepływu osób i towarów.
- Niedostatek wolnych przestrzeni na nowe inwestycje.
- Wysokie koszty ziemi, czynsze z powodu dużej gęstości obiektów przemysłowych, infrastruktury i osiedli mieszkaniowych.
- Niedobory siły roboczej z powodu dużego popytu na pracowników.

Zadanie 32. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B3

Zadanie 33. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.
1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź

Kolejno:
OPEC, Algieria
Mercosur, Argentyna
NAFTA, Kanada

Zadanie 34. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

1. F
2. P
3. P

Zadanie 35. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne uzupełnienie czterech wierszy.
1 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Wierszami od góry:
Ekwador, 3
4, C
Wybrzeże Kości Słoniowej, 5
6, B